

Nieuwe Overheid creëert werkgelegenheid

Het op 10 maart verschenen rapport REINVENTING THE WELFARE STATE van het Centraal Planbureau (CPB) beschrijft drie varianten van een hervormde Verzorgingsstaat. In deze varianten gaat het om drie thema's: inkomensherverdeling tussen mensen, herverdeling over de levensloop en verzekering tegen arbeidsmarktrisico's. Het gaat dus om de overheid als inkomensverdelers (www.gijsvanloef.nl Visie > artikelen > Visie op de Nieuwe Overheid).

Ik typeer de drie toekomstmodellen in steekwoorden van het CPB.

De Gerichte Verzorgingsstaat.

Kenmerken zijn: een flexibele arbeidsmarkt, meer individuele verantwoordelijkheden, de solidariteit met de zwaksten in de samenleving blijft gehandhaafd. Dit model past bij een heterogene samenleving en is relatief robuust voor schokken in de internationale omgeving, zoals immigratie, economische integratie en technologische vernieuwing. De groei van de werkgelegenheid is 6,25%, de werkloosheid van laaggeschoolden daalt met 8,25%.

De Universele Verzorgingsstaat.

Kenmerken zijn: een flexibele arbeidsmarkt, de staat is gericht op verzekeringen tegen arbeidsmarktrisico's en liquiditeitsrisico's. Dit model past bij een homogene samenleving, is redelijk bestand tegen economische integratie, maar is kwetsbaar voor immigratie van laaggeschoolden. De groei van de werkgelegenheid is 3%, de werkloosheid van laaggeschoolden daalt met 4,25%.

De Decentrale Verzorgingsstaat.

Kenmerken zijn: een kleinere overheid doordat inkomensherverdeling en sociale verzekering worden overgelaten aan (geprivatiseerde) decentrale collectiviteiten, de overheid waarborgt het bestaansminimum. Dit model is kwetsbaar voor schokken in immigratie, technologie en economische integratie. De groei van de werkgelegenheid is 2,5%, de werkloosheid van laaggeschoolden daalt met 1,75%.

In mijn visie staat de overheid als oplosser van maatschappelijke problemen centraal. Externe effecten op de inkomensverdeling en werkgelegenheid zijn buiten beschouwing gelaten. Dat is natuurlijk een gemis. Een directe vergelijking met de CPB-modellen is niet mogelijk. Toch is er een duidelijke relatie.

In mijn visie wordt de centrale overheid veel kleiner, maar kan het aantal banen in de uitvoering toenemen als dat maatschappelijk zinvol is. Daar valt een hoop bij te bedenken (onderwijs, zorg, beheer openbare ruimte). De Rijksoverheid wordt op basis van politieke besluiten over de kerntaken van de overheid vergaand gesaneerd. Uitgangspunt is continuïteit van inkomen- en pensioenopbouw voor alle ambtenaren waarvan de functie wordt opgeheven. De overheid biedt daarnaast uitgebreide ondersteunende maatregelen voor omscholing van ambtenaren. Niemand wordt op straat gezet. Je zou bijvoorbeeld in een klap een scheiding kunnen maken tussen de nieuwe (het politiek bestuur dienende) beleidsorganisatie enerzijds en een werkvoorziening voor overbodige ex-beleidsmakers anderzijds, die tot in de lengte der dagen adviezen mag blijven uitbrengen, maar die niemand meer tot iets verplicht. Een soort sociale werkvoorziening.

Op de langere termijn daalt de bruto loonsom op de rijksbegroting door natuurlijke afvloeiing met miljarden euro's. Werving van nieuwe jonge ambtenaren is gebonden aan het formatieplafond van het Rijk, dat geleidelijk daalt. Ik heb het over een politiek besloten, logische, zorgvuldige en planmatige hervorming van de overheid als het apparaat van de nieuwe Verzorgingsstaat.

Mijn ideeën over de samenleving en de overheid komen duidelijk overeen met de uitgangspunten van de Gerichte Verzorgingsstaat van het CPB. Ga maar na: Een flexibele arbeidsmarkt, meer individuele verantwoordelijkheden, solidariteit met de zwaksten. De heterogene samenleving, die gewoon een feit is. (Die Universele Verzorgingsstaat roept bij mij een déjà vu gevoel op). De Gerichte Verzorgingsstaat van het CPB is het meest toekomst-resistent en scoort van alle varianten veruit het beste op het punt van de totale werkgelegenheid.

Mijn Nieuwe Overheid creëert werkgelegenheid.

15 maart 2006